

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens III. & IV. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas
Missalis

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Dominica de Passione, & Hebdomada majori. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39964

Carolus Cartari in suo libro Italicè exarato, & Romæ impresso Anno 1681. cui titulus; *La Rosa d'Oro Pontificia, Racconto Historico*; quibus omnibus addi possunt Edmundus Martene de antiqua Ecclesiæ disciplina c. 19. Franciscus Pagi in vita Urbani II. n. 57. Denique Theophilus Raynaudus in tract. qui continetur in tom. 1. o. *suorum Operum*.

XXVI. Gavant. pag. 184. col. 2. eodem n. 15. *Hac die* (nempe Feria 4. Dominicæ 4.) *siebat scrutinium Baptizandorum, &c.* De hoc scrutinio Baptizandorum fusè disseruimus in nostris Additionibus, & Observationibus præliminaribus, agentes ex professo de Missa scrutini, unde legi poterunt ea, quæ ibidem à nobis tradita sunt.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti
Tit. VII. De Dominica de Passione, & Hebdomada majori.
Pro Ritu servando in Dominica de Passione, & Feriis
sequentibus,

I. Gavant. pag. 184. col. 1. n. 1. *In primis* *Historia Dominica de Passione, &c.* Sabbato precedente Dominicam Passionis, ante Vesperas primas de eadem Dominica, etiam si lux de Sancto, teguntur, juxta Ceremoniale Episc. lib. 2. cap. 20. Cruces, & Imagines Salvatoris per Ecclesiam, Velis violacei coloris, in quibus non appareat ulla figura, seu Imago, ne insignia quidem Passionis; nullæque ponendæ sunt super Altare Imagines Sanctorum. Verùm non solum Cruces, & Imagines Salvatoris, in dictis primis Vesperis de Dominica Passionis, sed etiam Icones Altarium, & omnes Imagines Sanctorum, quæ reperiuntur in Ecclesia, tegi debent, ut decernit S. R. C. 4. Augusti 1663. & datum hoc decretum in nostro Indice sub n. 404. Prædictæ autem Cruces ita velatæ manere debent, usque ad Fer. 6. in Parasceve. Utrum autem Feria 5. in cœna Domini Crux Altaris, in quo celebratur, tegi debeat Velis albo in Missa, & ad mandatum, est quæstio, quæ à nobis resolvetur infra, Feria, inquam, 6. in Parasceve, non solum detegitur Crux adoranda ab Officiatore, sed etiam detegi debent, post talem functionem, aliæ Cruces, quæ sunt in Ecclesia; non item Imagines Altarium, & Icones Sanctorum, quæ omnes recte manent usque ad finem Litaniarum Sabbati Sancti.

GAVANTI. Rubr. Miss.

Ceremoniale Monasticum lib. 4. cap. 5. n. 9. vult, quòd in Festis, quæ recurrente Passionis tempore celebrantur, ab Altari illius Sancti, de quo festivitas agitur, sit removendum Velum, & detegenda Imago. Verùm, cum in Decreto edito à S. R. C. die 19. Novembris 1649. & dato in nostro Indice sub n. 300. habeatur, quòd Sabbato Passionis debeant velari Imagines, & Cruces, etiam si occurrat eo die Festum S. Titularis, vel Patroni Ecclesiæ; Rursus quoniam ex alio Decreto eadem die, & eodem anno edito, & dato in nostro Indice sub n. 301. habetur, quòd dictæ Imagines, & Cruces, detegi non debent, etiam si in hebdomada Passionis occurrat Festum S. Titularis, aut Dedicacionis Ecclesiæ; hinc liquet, prædictam dispositionem Ceremonialis Monastici nullo modo servandam esse. Semper enim toto Passionis tempore, Imagines, & Cruces, quocumque recurrente Festo, velatæ esse debent, & quidem, ut dixi, velo violaceo; non enim mutandum est Velum juxta colorem Festorum occurrentium, ut optimè docet Guyetus lib. 4. cap. 18. quæst. 25. & hæc est praxis omnium Ecclesiarum, cum talis color violaceus Veli, quo teguntur Cruces, & Imagines, significet Christum, qui abscondit se, & exivit de Templo, ut legitur in Evangelio Dominicæ de Passione; & reverè antiquitus in Cappella

U u u

pella

PELLA Papali, ut legitur in Ceremoniali Romano Marcelli Corcyrensis lib. 2. cap. 38. in quo sermo habetur de quinta Dominica Quadragesimæ, legitur, cum in fine Evangelii dicitur: *Jesus autem abscondit se, & exiit de Templo*: Clerici Cappellæ super Altare Velum paratum, cordulis in rotulis supra in altum confixis, euntibus, sursum trahunt, ut eo Imagines omnes ibidem depictæ cooperiantur.

II. Gavant. pag. 184. col. 1. n. 3. *Omittitur etiam Judica me Deus, &c.* In Missa hujus Dominicæ, & cæteris deinceps Missis de tempore, usque ad Sabbatum Sanctum exclusivè, post *Introibo*, non dicitur Psalmus: *Judica me Deus*, nec *Gloria Patri* ad Introitum, nec ad finem Psalmi, *Lavabo*. Id ipsum etiam hac, & sequenti Dominica omittitur ad *Asperges, &c.* post Psalmum *Miserere*, ut habetur in Rubrica Missalis de asperzione aquæ benedictæ. Dixi in Missa de tempore omittendum esse Psalmum *Judica me Deus*, cum *Gloria, &c.* nam si in Feriis sequentibus ad hanc Dominicam occurrat Festum duplex, aut semiduplex, sit de eo Officium, & Missa, ut in Rubricis Breviarii, & Missalis præscribitur, & in tali Missa, sicut & in Missis Votivis hujus hebdomadæ (etiam ea, quæ dicitur de Passione, aut de Cruce) dicitur Psalmus *Judica*, ita *Gloria Patri* ad Introitum, & ad Psalmum *Lavabo, &c.* proût alibi elucidavimus, nempe in Additionibus, & Observationibus nostris ad Tit. VIII. primæ Partis, ubi agitur de Introitu Missæ.

III. Gav. pag. 184. col. 2. eod. n. 3. *Di-
Ha est ab Ordine Romano Dominica mediana,
&c.* Hæc Dominica, ut optimè notat Gavantus, vocatur ab Ordine Romano *mediana*. Nomine Dominicæ medianæ, aliqui intellexerunt Dominicam quartam Quadragesimæ, quia hæc est media respectu quadragesimalis Tractus. Glossa tamen in canone *principalis distinct. 63.* asserit eam esse, quæ dicitur ad *scientes*; idem affirmat ad canonem in *Paro-*

chia 16. *quæst. 1.* quæ opinio Glossæ, confirmatur ex Epistola prima Gelasii Papæ cap. 11. & auctoritate Ordinis Romani à Gavanto illegati, ubi lectiones Prophetæ Hieremæ, quæ disponuntur in Dominica mediana, sunt illæ, quæ reperiuntur in Dominica Passionis in primo Nocturno. Idem etiam colligitur ex Ivone Carnotensi epist. 63. in qua habetur: *Apostolica Institutio, & Paterni Canonis habent, ut non fiat Levitica, vel Sacerdotalis Ordinatio, nisi jejuniis quarti mensis, septimi, & decimi, aut initio Quadragesimæ, vel Sabbato medianæ.* Fuit autem hæc Dominica sic appellata, ut aliqui opinantur, quia in ejusmodi Lectionibus fit mentio Lunæ quarta decimæ, & quatuordecimæ, quæ cum sint medietates periodi Lunaris, idcirco hæc Dominica mediana dicitur. Hæc ex Macrobio *V. Dominica mediana*, ubi subnectit, Theophilum Raynaudum adque fundamento cogitasse, hanc Dominicam medianam esse quartam Quadragesimæ, & idem Kotam, de qua supra sermonem habuimus, & de cujus Benedictione ipse egit, *mediana* perperam vocavit; dum supra adductæ auctoritates omnes Dominicam medianam, hanc Dominicam esse demonstrant. Est autem hæc Dominica Passionis Dominica major primæ classis, idest privilegata contra quodcumque Festum etiam primæ classis. In Ecclesiis tamen, ubi hodie est titulus Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum Festum, quod transferri debet (v. g. Sancti Josephi, aut Annunciationis B. M. V.) possunt juxta Rubricam generalem sextam Missalis, hæc Dominica cantari duæ Missæ, una de die, altera de Festo, post horam usque congruentem, de qua Rubrica generalis 15. *Missalis num. 2.* & Gavantus *part. 1. tit. 6. c. 15.* diciturque in Missa de Festo Psalmus *Judica, Gloria, Credo, &c. & Tractus.* Item Prefatio de eodem Festo, si propriam habeat, sine ulla commemoratione. Admittitur quoque hæc Dominica commemoratio in Festis simplicibus.

IV. Gavant. pag. 184. col. 2. n. 4. De
lucis Orationibus, non tribus, &c.) In Mis-
 sa hujus Dominice duae Orationes tantum
 sunt dicendae, nimirum Oratio propria hu-
 jus diei, & altera vel contra *Persecutores Ec-
 clestiae*, vel *pro Papa*, ita ut tertia Oratio non
 dicatur. Haec eadem Rubrica servari debet
 ab hac die inclusivè, in Missis ferialibus, &
 de tempore, usque ad Feriam V. in Cæna
 Domini exclusivè. Gravis tamen usque mo-
 do agitata fuit quaestio, utrum occurrente
 Festo simplici in hac Dominica, vel in præ-
 dictis Feriis subsequenter, in Missa de tem-
 pore debeat dici tertia Oratio, nimirum se-
 cunda de Festo simplici in tali Feria occur-
 renti, & tertia *Ecclesiae*, vel alia *Deus omnium
 Fidelium*, & pro Papa. De hac re alibi ser-
 monem fecimus, nimirum in nostris Obser-
 vationibus ad *Tit. IX. Part. I. num. VI. & seq.*
 ubi tamen hujus dubii resolutionem suspen-
 demus, & remisimus lectorem ad præsentem
 locum; sperabamus etenim, dum hoc opus
 Typis mandaretur, aliquod Sac. Rituum
 Congregationis Decretum hujus celeberrimi
 controversiae penitus decisivum. Et quidem vo-
 ti nostri composites facti sumus; die enim 15.
 Sept. Anni 1736. postquam hæc folia Typo-
 grapho consignata erant, S. Cong. humilli-
 mè applicatum fuit pro definitiva declaratio-
 ne -- An in Missis ferialibus à Dominica Pas-
 chalis usque ad Feriam V. in Cæna Domini,
 occurrente Festo simplici, dicenda sit tertia
 Oratio *Ecclesiae*, vel *pro Papa*, & an eadem
 tertia Oratio recitanda quoque sit infra Octa-
 vas Paschalis, & Pentecostes? Referente
 inter Eminentiss. ac Reverendiss. D. Card.
 de Gentilibus, eadem S. R. C. in haren-
 do resolutionibus aliis in simili dubio editis, &
 signanter in una Rubricarum die 22. Novem-
 bris 1659. necnon in *Casarangustana* 13. Se-
 ptembris 1692. & denique in *Pistorien.* 4.
 Maji 1709. respondit: nihil esse innovandum
 nimirum non esse dicendam tertiam Oratio-
 nem.

Ejusmodi igitur iteratis Sac. Congreg. De-

cretis, & quaestione diligenter discussa ema-
 natis, remanet omnino firmum, & inconcus-
 sum, quod recurrente Festo simplici in præ-
 dictis diebus, præter Orationem diei, & ali-
 am de simplici, non sit dicenda tertia Oratio
 in Missis de tempore. Antequam emanaret
 ullum ex memoratis Decretis, tenebat hanc
 sententiam noster Gavantus, & ita intelli-
 gebat Rubricarum dispositiones circa prædictas
 duas Orationes tantum dicendas. Siquidem
 in *part. 4. Tit. XI. num. 2.* ubi sermonem ha-
 bet de Octava Paschalis, ait -- infra quam si
 fiat commemoratio de simplici, non tamen
 dicitur tertia Oratio -- & *ibid. n. 25.* ubi ser-
 monem habet de Octava Pentecostes, con-
 cludit -- quod si fiat de simplici commemo-
 ratio, non tamen dicitur tertia Oratio in Mis-
 sa -- & hæc verba Gavanti, cum reperiantur
 in prioribus editionibus sui Thesauri, ipsi
 profectò tribuenda sunt; quod non ita certò
 affirmare possumus de aliis verbis, quæ ad
Tit. IX. l. Partis sui Thesauri ad Rubricam
n. 8. leguntur, nempe -- si in prædictis oc-
 currat commemoratio de Sancto, non dicitur
 tertia Oratio, ad sensum Rubricæ -- quæ ver-
 ba in prima, & secunda editione sui operis
 reverà non leguntur, & ideo dubitandi locus
 est, utrum ipse, vel alius ea addiderit in po-
 sterioribus editionibus.

Gavanti sententiam omnes complexi sunt,
 præsertim Bauldry *part. 4. cap. 12. n. 6.* Bil-
 lus *lit. P. n. 52. §. 3.* Turrinus *part. 2. sect. 2.*
 Corlettus *part. 2. cap. 4. n. 5.* & alii commu-
 niter. Inter quos recensentur PP. Benedi-
 ctini Congregationis S. Mauri, qui in suo Ce-
 remoniali Monastico *lib. 3. cap. 13. num. 20.*
 ita loquuntur -- Si tempore Passionis dicatur
 Missa Votiva, tres Orationes dicuntur, sic-
 ut sit in semiduplicibus: at si eodem Passio-
 nis tempore, infra Octavam Paschalis, & Pen-
 tecostes, fiat commemoratio de Festo simplici,
 ea fiet secundo loco, & non dicetur alia
 Oratio assignata, scilicet *Ecclesiae*, vel *pro Pa-
 pa* -- Animadvertere debemus, prælaudatos
 Monachos edidisse Ceremoniale Lutetiae Pa-
 risio-

U u u

risio-

rifiorum Anno 1680. scilicet postquam Carolus Gayetus suam evulgaverat sententiam, ingentique conatu eam propugnaverat contra Gavantium *lib. 4. cap. 18. quest. 18.* quapropter ob rationes ab eodem Auctore adductas nihil permoti fuerunt, neque suaderi potuerunt ad recedendum à Gavanti sententia, quam licet ipse nullo argumento comprobaverit, tamen ceu certissimam habuerunt prædicti Monachi S. Mauri, ea ducti ratione, quam ipsimet innuunt *cit. loc. n. 18.* nimirum, quia Orationes communes, seu quæ de tempore appellantur, secundo loco, & tertio positæ, non debent omitti, nisi ratione alicujus Octavæ, vel alicujus Festi occurrentis debeat fieri commemoratio aliqua: tunc etiam, si occurrant duæ, vel plures commemorationes faciendæ, omittitur utraque illarum de tempore; si tantum una occurrat commemoratio faciendæ, omittitur tunc tertia Oratio, quæ est secunda de tempore, & tertio loco dicitur illa, quæ est prima de tempore, & quæ secundo loco dicenda erat. Sit exemplum, quando in Missa præscribuntur tres Orationes dicendæ, una de Officio, seu de die, alia verò duæ de tempore, secunda *A curulis*, & tertia eligenda ad libitum Sacerdotis; tunc si occurrant duo Festa simplicia, omittitur utraque Oretio de tempore, & substituitur commemoratio utriusque Festi simplicis. Exemplum habes hoc Anno 1736. die 21. Octobris, in qua incidit Dominica 21. post Pentecosten: Hac enim die occurrit Festum simplex S. Hilarionis, & SS. Ursulæ, ac sociarum Virg. & Mart. quorum duæ commemorations eripuerunt locum Orationum duarum de tempore.

Firmata igitur hac regula, quod Orationes, quæ correspondent commemorationsibus factis in Officio post Laudes, substituantur in Missa Collectis, seu Orationibus pro tempore assignatis, & quæ de tempore appellantur, debet pariter firmari hæc alia regula, quod sicut duæ commemorations de

duobus simplicibus Festis occurrentibus in eadem die, substituantur in Missa duabus Orationibus de tempore, quando duæ assignantur dicendæ, post Orationem diei; ita unica commemoratio de simplici faciendæ, substituitur unicæ Orationi de tempore, quando unica tantum est assignata in Missa dicenda. Ex quo igitur in memoratis Ferris à Dominica Passionis usque ad Feriam V. in cena Domini, & infra Octavas Paschæ, & Pentecostes, unica assignatur Oratio de tempore dicenda, nempe, vel *Ecclesia*, vel *pro Papa* post Orationem diei; hinc fit, quod si occurrat Festum simplex in prædictis diebus, omittenda sit Oratio illa unica de tempore assignata, & loco illius dici debeat Oratio de dicto Festo, quæ correspondet commemorationi ejusdem simplicis factæ in Officio.

Ex hucusque dictis sequitur, quod particula tantum, quæ habetur in Rubrica Ferris 4. post Pascha, in qua legitur -- Ab hac die usque ad Sabbatum in albis inclusive, post Orationem diei dicitur una ex sequentibus Orationibus tantum, nisi faciendæ sit commemoratio Festi simplicis -- Sequitur, inquam, quod illa particula tantum adverteatur numero ternario Orationum, ita ut occurrente Festo simplici, nulla ex illis Orationibus dicatur, quæ sunt communes, seu de tempore, sed loco unius ex illis recitari debeat Oratio de simplici occurrente. Neque offieit, quod eadem particula, *tantum*, & *nisi*, habeantur etiam in Rubrica sub eam, 10. part. 1. tit. 9. in qua dicitur: *Et si Octava dicitur una tantum Oratio, nisi faciendæ sit aliqua commemoratio*; quin aliqua ex dictis particulis adverteatur numero binario Orationum; nam in hac Rubrica agitur de Orationibus, quæ ambæ sunt Officii, & diei, adeoque de Orationibus, quæ in Missa nunquam omittuntur, nisi in aliquo casu particulari habeatur exceptio in Rubricis, sicut contingit in Dominica Palmarum, & in Vigilia Pentecostes, in quibus si occurrat Festum simplex,

simplex, declaratur in Rubricis, quod de eo quovis fieri debeat commemoratio in officio, non tamen debet pariter ejusdem fieri commemoratio in Missa. Ex quo igitur in prefata Rubrica de Octava præscribitur unita tantum Oratio, nempe diei, & subdatur, nisi facienda sit aliqua commemoratio, nimirum nisi sit addenda alia Oratio Officii; idcirco illa particula tantum ibi adjecta non advertatur numero binario Orationum, nullus enim sane mentis intelligere potest, quod commemoratio faciendi substitui debeat Orationi illius diei, seu Octavæ, ita ut loco istius, debeat dici Oratio commemorationis. At particula tantum, quæ habetur in Rubrica Ferie 4. post Pascha, versatur, non circa Oratioem Officii, & diei, sed circa Orationem de tempore, cujus indoles est, ut omitatur in concilio alterius Orationis de Officio, sicut supra clarissime explicavimus.

Rursus neque dici potest, quod illa particula tantum advertari nequeat numero ternario Orationum, quia si is esset sensus Rubricæ, servandus æquè foret, non solum in occurrentia Festi simplicis, sed insuper in occurrentia Festi semiduplicis, quo incidente dicitur Oratio secunda de Ferie, & Tertia Ecclesie, vel pro Papa. Nihil, inquam, urget hæc difficultas contra ea, quæ diximus, quia in Rubricis, ut supra exposuimus, est specialis dispositio de Missa Feriali hujus temporis, in qua excluditur tertia Oratio; sed in Missa Festi semiduplicis diversa est dispositio Rubricæ, in dicta etenim Missa positæ, & expressè præscribuntur tres Orationes dicendæ: prima de Sancto, secunda de Ferie, Tertia communis, seu de tempore, nempe Ecclesie, vel pro Papa. Non debemus autem audacter insurgere contra Rubricarum Auctoritatem, & dicere, quare sic ordinasti, nimirum duas tantum Orationes in Missa Feriali, & tres in Missa Festi semiduplicis, quod est nobilissimum Feriali?

In Missa de Duplici dicenda aliquando in Feriali hujus hebdomadæ, Oratio secunda est

de Feriali currenti, cui addenda est commemoratio de Festo simplici, si quod occurrat. At verò in Missa de Festo semiduplici, secunda Oratio est de Feriali, tertia Ecclesie, vel pro Papa, nisi facienda sit commemoratio de Festo simplici occurrente; tunc enim erit de illo (omissa Oratione pro Ecclesia, vel pro Papa) in Missis privatis.

Dixi in Missis privatis, nam ubi infra hebdomadam Passionis in ejusmodi Festo semiduplici cantandæ erunt duæ Missæ Conventuales (uti in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis) una de Festo, altera de Feriali, in Missa de Festo semiduplici, secunda Oratio erit Ecclesie, vel pro Papa; aut si occurrat Festum simplex, secunda Oratio esset de Festo simplici. In Missa verò de Feriali Oratio secunda erit Ecclesie, vel pro Papa, non autem de simplici, etiamsi tale simul occurrat, & tunc non dicitur tertia Oratio, tam in Missa Conventuali de Festo, quam in Missa Conventuali de Feriali, juxta sententiam P. Halden, de qua mentionem fecimus in nostris Observationibus ad Tit. IX. Partis 1. n. 6. Non desunt tamen, qui in Missa Conventuali de Festo semiduplici, præter Orationem de Festo simplici occurrente, dicunt etiam tertiam Orationem Ecclesie, vel pro Papa.

Advertere tamen est cum Halden in suis addendis & corrigendis pag. mihi 20. quod hoc tempore Passionis, nec non infra Octavam Paschæ, & Pentecostes, & omnibus illis diebus, quibus ex præscripto Missalis dicuntur tantum duæ Orationes; Oratio supernumeraria à superiore indicta (seu una, seu plures) superaddita est duabus illis aliis à Missali pro Feriali currente præscriptis, & post utramque à Missali præscriptam: hoc autem est etiam conforme decreto à S. R. C. emanato die 17. Augusti 1709. quod reperitur in nostra Appendice. Adnotare etiam debemus, quod juxta Decretum emanatum die 11. Julii 1643. & datum in nostro Indice sub num. 285. si in Feriali 2. post hanc Do-

minicam dicitur Officium Defunctorum, non ideo tamen debeat dici Missa Defunctorum; neque Oratio Fidelium in Missa occurrente. Vide etiam Decretum editum die decima Januarii 1693, in una Galliarum, & datum in nostro Indice sub n. 506. in quo confirmantur aliqua jam à Rubricis præscripta, & à nobis superius tradita, præsertim circa Missas Conventuales alicujus Festi in hac hebdomada occurrentis, & Feriæ pariter occurrentis, necnon circa Orationem de Festo simplici.

V. Gavant. pag. 184. col. 2. eodem n. 4. De Præfatione, de Cruce, &c.) Præfatio Missæ dicitur de Cruce in hodierna die, ac reli-

quis quoque deinceps Missis, usque ad Festam 5. in Cæna Domini inclusivè, etiam in Festis, ac Missis Votivis, nisi propriam habeant, aut nisi dicatur *Missæ de Requiem*, in hac enim semper dicitur *Præfatio communis, & Communicantes commune* quocumque tempore pariter dicitur, &c.

VI. Gavant. pag. 185. col. 1. n. 6. *Dominica Palmarum, &c.*) Hæc Dominica, ut optimè notat Gavantus, varia sortita est nomina, quorum fulsiores explicationes videri possunt apud Grancolas *lib. 2. Comment. Historici in Breviarium Romanum c. 53.* & apud Edmundum Martene *de discipl. eccl. c. 20.*

Antiquitas Ritus Benedictionis Palmarum.

VII. Gavant. pag. 185. col. 2. eodem n. 6. In *Benedictione Ramorum, &c.*) Benedictio Palmarum, seu Olivarum, quæ fieri præscribitur in hac Dominica, nulla apparet mentio, ait Martene *cap. 20. de antiqua Eccles. disciplina*, apud Auctores ante seculum octavum, aut nonum; nullum apparet illius vestigium in pervetustis Missalibus Francorum, & Gothorum, à Thomaſio vulgatis, nullum in antiqua Liturgia Gallicana ex MS. Bobiensi à Mabillonio eruta, & edita *tom. 1. Musæi Italici*, nullum in Ordine Gelasiano, nullum in S. Gregorii Sacramentorum libro Menardi notis illustrato, aliisque nonnullis ante annos nongentos exaratis, &c. Hæc Martene *cit. loc.* qui subdit, se nullum Amalario antiquiorem, qui prædictæ Benedictiois mentionem fecerit, Auctorem vidisse. Verùm fallitur sapientissimus Vir, etenim in Sacramentario S. Gregorii Magni, à clarissimo Menardo edito, hujus Benedictiois mentionem fieri apertissimè liquet in Oratione, quæ Communionem præcedit, in qua Deo dicitur, quemadmodum Fideles se illi offerebant eo die cum frondibus Palmarum, & Ramorum, vellet eos post mortem recipere Palmis victoriæ præinctos, & honorum operum fructibus exornatos, &c. quapropter mi-

rari subit, eruditissimum Martene affirmare potuisse, nullum Sollemnitatis Palmarum, & Ramorum vestigium extare in Sacramentario Gregoriano à Menardo vulgato; dubitamentum doctissimus Grancolas, an prædicta Oritio Sacramentario Gregoriano fuerit adjecta sed vana omnino est hæc dubitatio, etenim in Codice Membranaceo Sacramentarii Gregoriani, qui reperiebatur in Bibliotheca Reginae Sueciæ, supra octingentos annos exarato, hæc leguntur à doctissimo nostro Thomaſio observata -- Die Dominico in Palmis ad S. Joannem in Lateranis Benedictio in Palmis: *Deus, cujus Filius, &c.* -- Observavit hæc Thomaſius in Notis Mss. ad Sacramentarium Pamelii, quas penès me habeo; ex quo manifestum est, in antiquissimo omnium Codice Gregoriano Benedictioem Palmarum extare, ac proinde jam Gregorii avo hujusmodi ceremoniam in Ecclesiæ Romanæ disciplinam transiisse. Et sanè uno tantum post Gregorium seculo hic Ritus in Anglia vigeat teste Aldhelmo Orientalium Saxonum Episcopo in *de Laudibus Virginis cap. 15.* En Aldhelmi testimonium - Aut frustra vocabuli privilegium participavit cum Advocato, & Redemptore nostro, de quo lactentes Evangelici consona vocis harmonia psallentes concordati-

ner cecinerunt: *Benedictus, qui venit in nomi-
ne Domini*, cujus rei regulam nostra quoque
mediocritas (authentica Veterum auctoritate
subnixi) in sacrosancta Palmarum Sollemnitate,
binis classibus canora voce concerpans,
& geminis concentibus Hosanna postulans,
cum jucundæ jubilationis melodia concele-
brat. In quo testimonio illud sedulo animo
advertendum, Scriptorem hunc affirmare,
quod hujusmodi ceremonia erat authentica
veterum auctoritate subnixâ; & reverè Gran-
colas *Comment. Hist. in Breviarium Romanum*
cap. 53, ubi agit de hac ceremonia, censet
tam Romæ fuisse in Angliam invecctam; ita-
que necessariò fatendum est, Anglos hanc
disciplinam ex Augustino ipsorum Apostolo,
hinc à Gregorio Pontifice missò, accepisse;
nisi Adhelmo mendacii notam velimus inure-
re, qui recentem Ritum nobis tanquam vete-
ram vendicaret. Quòd si rem alitè repetere
placet, eundem Ritum, etiam Gregorio anti-
quorem in Ecclesia Occidentali fortasse inve-
nimus. Nam in Sacramentario Gelasii (quid-
quid Martene dixerit nullam in eò reperiri
mentionem, nullumque vestigium præfate
Benedictionis) Dominica 6. Quadragesimæ
habet hunc titulum -- *Domini in Palmis de
Passione Domini* -- Quo titulo sanè docemur,
jam tunc in Romanam Ecclesiam Palmarum
Ritum invecctum fuisse; Adrianus Baillet *tom.*
4. in historiam hujus diei, putat, id etiam
Gelasiano Codici fuisse adjectum; sed ab ea
opinionè, sicut etiam à sua Grancolas, &
Martene, profectò recessissent; si, ante-
quam eam amplecterentur, præ oculis ha-
buissent vetustissimum Kalendarium Ecclesiæ
Romanæ, quod ipsemet Martene postea
evulgavit *tom. 4. Thsauri Anecd.* quodque
ipse eruditissimus Vir labente quarto, vel
incante seculo V. scriptum existimavit, in
quo quidem Kalendario hæc leguntur -- *Do-
minica in Palmis ad S. Joann. in Lateranis* --
Nulli itaque dubium esse debet, quin hic
Ritus antiquissimus sit in Ecclesia Romana,
Ac inquit adversarii, cur igitur nulla hu-

jus Ceremoniæ mentio apud Isidorum, nul-
la in Gallicana Liturgia à Mabillonio edita,
ex Codice Bobiensi, nulla in Missali Franco-
rum, atque Gothorum à Thomasio vulgato,
nulla in Pontificali Egberti Ebroicensis Epi-
scopi? Nimirum, quia non omnes Ritus,
quos suscipiebat Ecclesia Romana, non omnes,
inquam, in Gallia, & Hispania vigeant,
quod Viri illi peritissimi profectò non igno-
rant; quamvis ergo hæc Ceremonia apud
Gallos ante Carolum Magnum in usum non
fuisse, ex hoc tamen non licet inferre, in
Ecclesia Romana, & in aliis Occidentis Ec-
clesiis non fuisse receptam; possit id exem-
plis quamplurimis demonstrari, nisi res Lip-
pis & Tonsoribus nota esset. Præterire de-
nique non debeo, quòd in Codice Ratoldi
extat Benedictio Palmarum.

Antiquum quoque fuisse in Oriente Pal-
marum seu Ramorum Festum, quinimo an-
tiquius quàm in Occidente, deducitur ex Vi-
ta S. Euthymii à Cyrillo Scythopolitano scri-
ta, in qua legitur, quòd Solitarii, qui in
desertum secedebant post Epiphaniam, ut ad
Festum Paschatis se pararent, ad Monasteri-
um suum revertebantur ad Festum Palma-
rum celebrandum, quod erat in capite he-
bdomadæ, qua Dominicæ Passionis Mysteria
celebrantur; & à Clero procul dubio, ut be-
ne ponderat Grancolas supra *loc. cit.* Mona-
chisti didicerant hoc Festum celebrare quin-
to seculo in Oriente. Meminit pariter Sol-
lemnitatis Palmarum idem S. Cyrillus Hie-
rosolymitanus in *Catech. si 10.* ut refert Me-
nardus, in *Notis & Observ. in librum Sacra-
mentorum S. Gregorii Papa pag. 56. & in pag.*
seq. alia congerit pertinentia ad antiquitatem
hujus Sollemnitatis. Verùm ex ultima au-
thoritate S. Cyrilli Baillet *tom. 4. supracit.*
agens de historia Festi Ramorum *pag. 194.*
§. 2. minime vult inferri Sollemnitatem, de
qua loquimur; sicut etiam ex sermonibus, qui
S. Epiphano, & S. Jo. Chryostomo tribuun-
tur, in quibus Sollemnitas ista de Palestina
in

in Cyprum & Syriam transiisse dicitur, nihil certi deduci posse adstruit, quia sermones prædictos Auctoribus multò recentioribus

adjudicandos esse opinatur, cui sententia: cedit etiam Græncolas *loc. cit.*

Praxis Ritus sollemnis Benedictionis Palmarum, De his, quæ præparanda sunt pro tali Ritu.

VIII. Rubr. num. 7. pag. 185. *Completa Tertia, &c.* Altare hac die parè paretur, non cum Floribus, vel Imaginibus sollemnitatem indicantibus; sed intra Candelabra interponi poterunt Rami Palmarum, sive Olivarum, auro, vel argento decenter ornati. Pallium Altaris debet esse coloris violacei. In loco apto ad cornu Epistolæ prope Credentiam collocetur Crux processionalis Velo violaceo tecta; & vitta violacea pro liganda Palma in summitate Crucis. Si ad Altare sit Sacramentum in Tabernaculo, non debet pro faciendâ hac functione amoveri. Bauldry *part. 4. tit. 1. n. 5.* Billus *lit. B. n. 225. §. 4.*

Super credentiam ponatur Thuribulum cum Navicula, & præter alia requisita pro Missa Sollemni, Vas aquæ benedictæ cum Asperforio, & Bacile cum Manutergio, necnon Vas aliud; seu Urceus aquæ pro lotionem, & extersionem manuum Celebrantis, faciendis post Palmarum distributionem. Item paretur alia Credentia in cornu Epistolæ prope Altare, versùs cornu posterius, linteo pithro undequaque contacta, super quam ponantur Palmæ, & Rami Olivarum, seu illis deficientibus aliarum arborum, in quibus Ramis inserantur, si fieri potest, Cruces ex Palma. Palmæ, sive Olivarum Rami pro Celebrante, Canonicis, & Ministris Sacris, sint aliis pulchriores; item pro Magistratu, sive Nobilioribus convenit Ramos prædictos decenter ornari pro consuetudine loci, & personarum qualitate, & omnes supradicti Rami tegantur super Credentiam Mappa munda, vel alio Velo decenti, usque dum fiat corum Benedictio. Bauldry *sup. n. 2.* Billus *sup. §. 5.*

Paretur etiam in aliquo loco remoto Velum cum carbonibus ardentibus, & forcipe ad eos ponendos in Thuribulo. Paretur quoque Missalia, tam pro Celebrante, quam pro Ministris Sacris, & Ritualia pro processione; item ponatur super Credentiam ordinariam Stola latior coloris violacei pro Diacono, si Ministri Sacri utantur Planetis pictatis; nam si iis non utantur, sed ministræ in albis, neque Diaconus utitur Stola latiori, eum hæc adhibeatur loco Planetæ plicata.

Paretur etiam tria legilia, super quæ Passio cantetur, sicut & tria Missalia, aut tres Codices, in quibus Passio diligenter notata sit. Præterea in Sacristia, vel alio loco ad Altari remoto, præparari debent pro Cantoribus Passionis tres Amictus, tria Cingula, tres Stolæ, & totidem Manipuli, quibus indui debent tres Ministri, qui Passionem debent cantare. Billus *suprà §. 7.* & Bauldry *suprà.* Ad Manipulos verò quod attinet pro Cantoribus Passionis, usus illorum non prescribitur à nostro Castaldo in *Praxi Cerim. tit. 3. sect. 4. cap. 5.* ubi nullam facit mentionem de prædictis Manipulis. Verùm, cum in Ceremoniali Episc. *tit. 2. c. 21. n. 4.* expressè fiat de eisdem mentio pro illis, qui Passionem sunt cantaturi; hinc de illorum usu non videtur dubitandum.

Deputentur præterea per Ceremoniarium duo, aut quatuor Cantores, qui in reverentia processione decantent in in Ecclesia v. *Gloria, Laus, &c.* Item per eundem Ceremoniarium deputentur, & in tabella describantur omnes, qui hac die ministrare debent, qui sunt Diaconi, Cantores Passionis, & alii Ministri, & quid illis agendum sit, præscribitur. Bauld. *sup. n. 6.*

Pro initio Ritus Benedictionis Palmarum.

IX. Rubric. eodem n. 7. pag. 185. *Falsa aspersione aqua more solito, &c.* Sed sine Gloria Patri. Acolythus ponit Vas ejusdem aquae cum Asperforio super Credentiam prope Rimas, & dicit à Celebrante solita Oratione *Exaudi*, statim ponatur Missale super Altare in cornu Epistolae à Ceremoniario, vel ab alio, nisi antea positum fuerit, itemque discooperiantur Palmae, sive Rami.

X. Rubric. eodem n. 7. pag. 185. *Sacerdos indutus Pluviali violaceo, &c.* Dum praedicta peraguntur à Ceremoniario, vel ab alio, Celebrans indutus Pluviali violaceo, ascendit ad Altare, medius inter Sacros Ministrorum Plancti plicatis indutos, hinc inde Pluviale elevantes, & cum ad suppedaneum pervenerit, Altare in medio osculatur, deinde & ipsi Ministri caetera praestent, prout diximus in Ferva 4. Cinerum.

XI. Rubric. eodem n. 7. pag. 185. *Vel sine Casula, &c.* Ex defectu Pluvialis aliquando Celebrans peragit hanc functionem indutus Stola tantum violacea super Albam, sine Casula, & sine Manipulo, etiam quando, deficiente Diacono, ipse deberet cantare Evangelium Benedictionis Palmarum, in locet Bissus lit. C. num. 220. Quamvis vero nonnulli opinati fuerint, quod etiam Manipulum induere debeat, ob Evangelium, quod (deficiente Diacono) ipsemet Celebrans cantare deberet in Benedictione Palmarum; nihilominus, stante illi regula

universali, quae habetur in Rubrica generali *part. 1. tit. 19. num. 4.* nimirum: *Obi Pluviale haberi non potest in Benedictionibus, quae fiunt in Altari, Celebrans stat sine Pluviali, cum Alba, & Stola: nequaquam Manipulus adhibendus est; testante etiam Gavanto ibidem, quod nullus est extra Missam usus Manipuli Sacerdotalis; in hujusmodi autem Palmarum Benedictione Sacerdos est extra Missam, juxta eundem Gavantum hoc tit. 7. num. 8.* Praeterea si Sacerdos in hujusmodi Benedictione Pluviali uteretur; procul dubio deberet (deficiente Diacono) cantare ipse Evangelium supradictum, & per consequens sine Manipulo, qui, ex Rubrica generali *supra cit.* & Gavanto *ibidem*, cum Pluviali stare non potest; ergo nec quando sola Stola praescribitur in defectu Pluvialis, Manipulus assumi debet ob idem Evangelium canendum.

XII. Gavant. pag. 185. col. 2. lit. b. *Et deinde in cornu Epistola, &c.* Postquam Celebrans osculatus fuerit Altare in medio, accedit ad cornu Epistolae, ubi stans medius inter Ministros Sacros (ita tamen, ut praedicti Sacri Ministri si quantisper distent ab Altari) legit, non se signans, Antiphonam *Hosanna filio David*, ut in Missali, quam interim Cantores inchoant, & Chorus prosequitur. Bissus lit. B. num. 87. §. 4. Bauldry *part. 4. cap. 6. art. 2. num. 3.*

Pro Ritu Sollemni Benedictionis Palmarum.

XIII. Rubr. n. 8. pag. 185. *Deinde Sacerdos stans in cornu Epistolae, &c.* Cantata à Choro praedicta Antiphona, Celebrans stans adhuc in cornu Epistolae inter Ministros Sacros, non conversus ad populum, sed versus Altare manibus junctis, etiam ad *Oremus*, & ad Orationes, ut diximus agent. *Gavant. Rubr. Miss.*

tes de Benedictione Cinerum, quia sumus extra Missam, cantat *Dominus vobiscum, &c.* & Orationem in Tonio Feriali. Bauldry *supra num. 4.*

XIV. Rubr. n. 9. pag. 185. *Postea Subdiaconus, &c.* Dum Celebrans cantat Orationem, Subdiaconus vadit ad Credentiam; Xxx ubi

ubi deposita Planeta plicata, si ea utatur, sumit ambabus manibus Missale, & comitatus à Ceremoniario, vel ab alio, facta de more debita reverentia Altari, & Choro, accedit prout de more ad locum solitum pro cantanda Epistola, ibique in Tono consueto Epistolæ cantat lectionem de libro Exodi, ut in Missali, quam interim Celebrans legit submissa voce, si velit, assistente sibi Diacono, ut in Missa Sollemni ad Introitum, qui in fine lectionis respondet: *Deo gratias.* Subdiaconus autem, cantata Epistola, seu lectione, accedit cum socio à sinistris suis ad medium Altaris, ubi genuflectit cum eo in infimo gradu, unico genu, & mox surgens pergit in cornu Epistolæ ad Celebrantem, ubi super altiorem gradum de more solito genuflectens, manum Celebrantis osculatur, & reddito Missali clauso Ceremoniario, & factis iterum debitis reverentiis Altari, & Choro, ad Credentiam accedit, ubi Planetam plicatam refumit, sicut utitur. Deinde redit ad Celebrantem, ibique eidem assistit, non tamen desert Missale Celebranti ad cornu Evangelii, quia Celebrans legit illud in cornu Epistolæ (præmissis Graduali, *Munda cor meum, & sube Domine benedicere, &c.* ibidem, & non in medio Altaris, profundè inclinatus de more versus Crucem) Liberum tamen est Celebranti recitare tam Epistolam, quam ea, quæ sequuntur, usque ad Evangelium inclusive. Bauldry *suprà* num. 5, Billus *suprà*, & Gavantus in *Ceremoniali sua Congregationis Cler. Reg. S. Pauli lib. 2. cap. 2.*

XV. Rubr. n. 10. pag. 125. *Interim, dum cantatur Resp. &c.* Vel quando opus est, Diaconus, deposita prius Planeta plicata (si ea utatur) & sumpta Stola latiori loco Planetæ, vel deficiente hac latiori Stola, convoluta eadem Planeta super humerum sinistrum ad modum Stolæ, desert de more librum Evangeliorum, sive Missale, ante petus super medium Altaris; interim Thuriferarius tempestivè accedit ad cornu Episto-

læ, cum Thuribulo, & Navicula, ibique Celebrans, Diacono ministrante, ac stans à dexteris ejus, ponit Thus in Thuribulo de more cum Benedictione, ut ad Evangelium, quo facta Diaconus, genuflectus in medio Altaris super suppedaneum, ut mos est, & inclinatus versus prædictum Altare, manibus junctis dicit: *Munda cor meum, &c.* Deinde stante semper Celebrante à cornu Epistolæ, omnia peraguntur à Diacono, Thuriferario, & aliis, sicut in Missa Sollemni, dum cantatur Evangelium, quo terminato, & incensato Celebrante, Diaconus iterum Planetam plicatam refumit, si ea utatur, alioquin stat in albis, cum Stola, & Manipulo, deinde ad Altare accedit, ut *infra*. Billus *suprà* §. 6. Bauldry *suprà* num. 6. Vinitor *part. 6. tit. 6. num. 10.*

Si autem Celebrans perageret hæc Benedictionem sine Ministris Sacris, ipse stans in cornu Epistolæ, post lectam ab aliquo Clerico lectionem, & post cantatum in Choro Graduale, seu Responsorium; adhibito incenso, ipsemet, inquam, Sacros cantare debet Evangelium Benedictionis in cornu Epistolæ, juxta Decretum S. R. C. editum die 27. Aprilis 1697. & datum in nostro Indice sub num. 512. Idque antea etiam docuerant Billus *lit. B. num. 87. §. 20.* Bauldry *part. 4. cap. 6. art. 4. num. 1.*

XVI. Rubr. n. 11. pag. 136. *Post hæc benedicuntur Rami, &c.* His omnibus peractis, Celebrans manibus junctis benedicit prædictos Ramos; stans in cornu Epistolæ, aliquantulum ad Ramos conversus (Ministris Sacris hinc inde stantibus junctis manibus) dicit *Dominus vobiscum* in Tono feriali, deinde Orationem: *Auge fidem, &c.* præmissa *Oremus*, qua finita, prosequitur Celebrans Præfationem, ut in Missali, manibus tamen junctis, assistentibus hinc inde Ministris Sacris, ut *suprà*, qui in fine se inclinat, & cum Celebrante dicunt *Sanctus, &c.* (quod etiam cantatur à Choro in Tono feriali) & ad *Benedictus, qui venit*, erecti de more se

figunt

signant. Bauldry *suprà* art. 2. num. 8. Vinitur *suprà* num. 12. Cum Celebrans Ramos dextera benedicit signo Crucis ad illum notum & sinistra super Altare posita, Diaconus elevat simbriam sui Pluvialis; interim, qui sunt in Choro, stant versus Altare deo recto capite, & inclinant se cum nomen ipsa protulerit. Bauldry *suprà*, Vinitur *suprà* num. 14. Bissus *suprà* §. 7.

XVII. Rubr. n. 13. pag. 186. Celebrans *post incensum, &c.* Expletis Orationibus, Sacerdos imposito cum Benedictione, prout

de more, incenso in Thuribulum, ter aspergit Ramos aqua benedicta, eo modo, quo describit Gavantus *hic*, dicens interim submissa voce; *Asperges me, &c.* & postea ter adolet incenso nihil dicens. Ministrandum est autem in hac Benedictione non solum Asperforium Sacerdoti à Diacono, sed etiam Thuribulum, cum solis osculis, ac reverentiis. Postremo dicitur Oratio: *Deus, qui Filium, &c.* & sic completa erit Benedictio Ramorum.

Pro Distributione Palmarum.

XVIII. Rubr. n. 14. pag. 186. *Completa* *Requisitione Palmarum, &c.* Celebrans accedit ad medium Altaris, ibique stat in medio Diaconi à sinistris, qui ei Palmas, seu Ramos distribuendos porrigere debet, & Subdiaconi à dexteris, nudo capite. Bissus *suprà* §. 10. & Vinitur *suprà* num. 17. Thuriferarius verò depositis Thuribulo, & Naviculis, aut Sacrista stans ad latus Epistolæ, offert Diacono præfatas Palmas sine osculis, & hic porrigit Celebranti cum osculo tantum Ramorum, non verò manus; similiter alius Acolythus deponit Vas aquæ benedictæ. Bauldry *suprà* num. 12.

XIX. Rubr. n. 14. pag. 186. & Gavantus *col. 1. lit. g. Dignior ex Clero, &c.* Interim Ceremoniarius, vel alius vadit ad Chorum, ubi cum debitis inclinationibus lavat Sacerdotem digniorem ex Clero, qui ipso Ceremoniario comite cum suo habitu choralis, sed sine Stola, ut diximus *suprà* in Per. 4. Cinerum, vadit ad Altare, quo perventus facit cum Ceremoniario ante inferiorem gradum Altaris genuflexionem unigeno genu (si tamen sit Ecclesiæ Cathedralis Canonici, profundam tantum reverentiam facit) semper verò genuflectunt omnes etiam Canonici, ut sæpius diximus, si in Tabernaculo aservatur SS. Sacramentum; deinde

facta profunda reverentia etiam Celebranti, præfatus dignior de Clero ascendit usque ad gradum Altaris proximiorum suppedaneo, & ibi accepta de manu Diaconi stantis à sinistris Celebrantis Palma pulchriori, eam osculatur, non verò manum Celebrantis, eamque porrigit eidem Celebranti, quam ipse quoque osculatur, & postea alicui Ministro custodiendam tradit, ut liberè a iis aliis distribuere possit. Tum Diaconus accipit aliam Palmam à Thuriferario, seu ab alio Acolytho (qui neque Palmam, neque Diaconi manum osculatur) quam porrigit cum osculo Palmæ tantum Celebranti, qui eam dat eidem digniori de Clero, à quo ipse suam accepit, genuflexo super Altaris suppedaneum (ut etiam omnes alii facere debent in accipienda Palma à Celebrante) qui dignior Palmam osculatur, non manum Celebrantis; tum surgit, descendit in planum (advertens, ne directè terga vertat Celebranti) ubi iterum ad Altare convertitur, & eidem, ac Celebranti, & deinde Choro, simul cum Ceremoniario debitam facit reverentiam, ut *suprà*, postea eodem Ceremoniario comite, pergit ad suum stallum. Bissus *suprà* §. 11.

Advertendum tamen est, quòd si prædictus dignior de Clero sit Superior Ecclesiæ,

qui ob rationabilem aliquam causam, non benedicat Palmas, quando à Celebrante Palmam accipit, neque genuflectit, neque Celebrantis manum osculatur, sicut etiam faciunt Canonici Cathedralis Ecclesie, *Baldry num. 13. Billus supra §. 11.*

Præterea advertere etiam est, quòd incipiente Ramorum distributione, statim, & non prius, Cantores in Choro intonant Antiphonas; *Pueri Hebraeorum, &c.* quas repetunt, quousque sit finita tota Ramorum distributio, & nunquam cessare debent, & ut semper sint in Choro aliqui, qui cantent, ferventur et, quæ diximus in Benedictione Cinerum.

Post digniorem de Clero, Ministri Sacri parati genuflectunt super suppedaneum, id est Diaconus à dexteris, & Subdiaconus à sinistris, & ita Palmas accipiunt à Celebrante, eidem à Ceremoniario, vel alio porrectas. Ministri verò prædicti eam accipiendo osculantur, & deinde Celebrantis manum (si tamen sunt ejusdem Ordinis cum Celebrante, manum prædictam non osculantur, neque genuflectunt) postea surgunt, & Altari, ac Celebranti faciunt debita reverentia, ad locum suum redeunt, nempe Diaconus à sinistris, & Subdiaconus à dexteris Celebrantis se recipit; prædictasque Diaconus interim ministrat Celebranti Ramos, aliis distribuendos, eos tantum osculando, deposito prius suo Ramo super Altare. Alter Acolythus ministrabit Ramos prædictos Diacono sine osculis, & notat hoc loco Gavantus, & prædicti Sacri Ministri suas Palmas tradere etiam possunt Acolythis, qui eas teneant in manu, vel super Credentiam deponant, *Billus supra §. 13.* Post Sacros Ministros secedunt alii de Clero, primò digniores, deinde alii, omnes tamen cum debitis reverentiis, antea, & post, ut supra dictum est.

Si qui tamen Prælati extranei adsint distributioni Palmarum, quando Celebrans

acceperit Palmam à digniore Chori, ut supra, ipsi Prælati ante eundem Chori digniorem recipient in Altari Palmas, tantummodò inclinati, non genuflecti, nec manum Celebrantis, sed Palmas tantum osculabuntur, quas etiam Celebrantem porrigendo osculari præstat; quòd si ad Altare non ascendant, aliquis Sacerdos designatus illis deferat cum debitis reverentiis. *Ex Cerem. Monast. lib. 4. cap. 4. §. 10.*

Tum Celebrans adhuc stans in medio Altaris, ut supra, prosequitur distributionem Palmarum seu Ramorum Magistrati, & Nobilioribus, qui omnes venientes ad Altare, facta prius eidem Altari genuflectione unico genu, salutatio hinc inde Choro (assurgentibus tunc omnibus de Clero, etiam Canonici, quia non sunt parati) & facta debita reverentia Celebranti, genuflectunt super suppedaneum ejusdem Altaris, ibique genuflecti recipiunt Palmas, quas prius osculantur, deinde manum Celebrantis (quod etiam servare debent cæteri de Populo, qui ad cancellos accipiunt Ramos, seu Palmas) Mulieres tamen tantummodò osculantur Palmas, non verò manum Celebrantis. *Billus lit. B. num. 87. §. 14.* quibus deinde acceptis descendunt à Choro, factis prius, ut supra, debitis reverentiis.

XX. Rubric. n. 14. pag. 186. & Gavant. pag. 187. col. 2. lit. h. *Exceptis Prælati, &c.* Prælati, si qui sunt, qui accipiunt Palmam à Celebrante, ut mox diximus, non genuflectunt, neque illius manum osculantur, sicut etiam Canonici Palmam tantum, & non manum osculantur, neque genuflectunt, sed tantum stant inclinati. Notandum tamen est, quòd si in Ecclesiis Cathedralibus Diaconus, & Subdiaconus, qui ministrant in Missa, quæ celebratur ab aliqua Dignitate, vel à Canonico aliquo, non sint Canonici, sed Beneficiati, aut Ministrarii, tunc prædicti Sacri Ministri recipiunt Palmas, non post digniorem de Clero, sed post.

post omnes Canonicos Cathedralis, etiam si non sunt parati, & genuflectunt, & osculatur Palmam, & manum Celebrantis, ut supra. Sin vero prædicti Sacri Ministri fuerint Canonici, tunc post supradictum digniorem de Clero, stantes, capite tamen inclinato, Palmas recipiant; quod idem dicendum est de Candelis; quamvis semper, quantum fieri potest, Ministri Sacri, debeant esse eju'dem Ordinis, & non inferioris cum Celebrante, non obstante quacunque contraria consuetudine.

Quod si Episcopus (supponimus, quod ipse non faciat hanc Benedictionem) non accedat ad Altare pro accipienda Palma, tunc per aliquem Sacerdotem, Cotta tantum indutum, ei Palma deferatur, & ipse Sacerdos osculatur Palmam, simul & manum Episcopi; qui Episcopus osculatur tantum Palmam, non verò manum offerentis; & idem dicendum est de Candelis. Bauldry *suprà* n. 13. Billus *suprà* §. 18.

XXI. Rubr. n. 14. pag. 186. *Ultimò* Laici, &c.) Facta distributione Choro, & Ma-

gistrati ad Altare, Celebrans medius inter Sacros Ministros descendit ad cancellos (factis prius debitis reverentiis Choro) ubi easdem Palmas allatas à Ministris Populo utriusque sexus distribuit, & si Populus sit multus, poterit, ut notat Gavantus, alius Sacerdos mitti, Cotta, & Stola tantum coloris violacei indutus, qui distribuat Laicis prædictos Ramos, cum osculis, ut supra.

Recolantur Decreta S. R. C. quæ attulimus *suprà* agentes de Benedictione Cinerum, quia in his multa traduntur, quæ spectant pariter ad hanc sollemnitatem Benedictionis, & distributionis Palmarum.

Repetimus tamen illud, in quo declaratum fuit, quod Benedictiones, & distributiones Candelarum, Cinerum, & Palmarum, non sunt de juribus merè Parochialibus, & hoc Decretum datur in nostro Indice sub num. 565. Quare hujusmodi functiones licite in Ecclesiis Regularibus fiunt, sicut etiam in aliis Ecclesiis, & à Parochis nullatenus impediri possunt.

Pro Ritu Processionis hujus diei.

XXII. Rubr. n. 15. pag. 187. & Gavant. *ibid.* col. 1. lit. I. *Imponit Inversum ministr. ante Diacono, &c.*) Circa finem distributionis Palmarum, curet Magister Ceremoniarum, ut omnia pro processione bene disponantur; Thuriferarius Thuribulum cum prunis accensis præparet &c.

Celebrans verò, completa distributione Palmarum, seu Olivarum, si eas distribuerit ad cancellos, antequàm ascendat ad Altare, debet pergere ad cornu Epistolæ per plantam, ut ibi laevet manus cum medulla panis, ac tergat. Tum ascendet ad librum per gradus Epistolæ, non tamen genuflectet, sed tantum mediocriter inclinabit. Si tamen non ad cancellos Palmas seu Olivas distribuerit, idem Celebrans, stans in cor-

nu Epistolæ, ibi manus lavabit, quibus lotis, ante librum, junctis manibus dicet *Dominus vobiscum*, & Orationem; deinde Oratione finita redibit idem ad medium Altaris, ubi stans more solito, imponet, ac benedicet incensum, ministrante Naviculam Diacono, & Thuriferatio Thuribulum; interim aliquis Acolythus infiget, seu vitta violacea ligabit in summitate Crucis processionalis, velo violaceo tectæ, ramusculum ex Palmis, seu Olivis benedictis. Pelaccus in *Aphorismis* 9. *duo* §. 8. pag. *mibi* 165. Quo factò, Diaconus, suo Manipulo deposito, accipiet ab aliquo Acolytho Palmam Celebrantis, quam eidem porriget cum osculis ipsius Palmæ, & manus illius. Tum suam accipiet ab eodem Acolytho porrigente, quam tenebit ipse Diaconus si-

XXX 3

nistra,

niſtra; Celebrans verò ſuam dextera. Mox Diaconus, facta genuflexione Altari, convertit ſe ad Populum per latus ſuum dexterum, ſtanſque in ſuo gradu poſt Celebrantem, dicit: *Procedamus in pace*, cui reſpondebit Chorus: *In Nomine Chriſti Amen*, & continuo Diaconus convertit ſe ad Altare, nulla facta genuflexione. Interim Subdiaconus Benedictionis & Miſſæ deſcendit, & genuſcctit ſuper inſimum gradum Altaris, & ſtatim accipit Crucem proceſſionalem, accipientibus ſimiliter ſua candelabra Ceroferariis, ac medius inter eos, ut moris eſt, accedit ad medium plani Presbyterii, vel ad cancellos, ſeu ad aditum Chori, præeunte Thuriferario cum Navicula & Thuribulo fumigante, qui pondè illos expectat ibidem, donec procedendum ſit. Cerem. Monast. ſup. ſ. 4. & Nicolaus de Bralio part. 3. cap. 5. num. 13.

XXIII. Rubr. n. 15. pag. 187. *Procedamus in pace, &c.*) Dicitur à Diacono *Procedamus in pace, &c.* & reſponſo à Choro: *In Nomine Chriſti, &c.* Celebrans tunc, & non priùs, facta debita reſerentia Altari, deſcendit in planam, ubi à Diacono accipit Birretum, ſicut etiam ipſe Diaconus accipit ſuum à Ceremoniario, vel ab alio Miniſtro, & ſtatim ordinatur Proceſſio, hoc modo: Præcedit omnium primus, ut mox innotuit, Thuriferarius, ſequitur poſtea Subdiaconus (medius inter duos Ceroferarios) cum Cruce habente Crucifixi eſſigiem, quæ Thuriferarium præcedentem reſpiciet: poſtea ſequuntur Clerici, primò juniores, deinde alii ordinatim; procedunt autem bini ſimul, & ſi numerus ſit impar, ſenior, vel ſuperior præcedat medius inter duos; Palmas verò ſic deferunt, ut qui eſt à dexteris, eam deferat dextera, & ille qui eſt à ſiniſtris, Palmam deferat ſiniſtra manu.

XXIV. Rubric. n. 15. pag. 187. & Gavant. ibid. col. 2. lit. o. *Ultimò Celebrans, &c.*) Ultimò omnium eſt Celebrans,

capite teſto, habens Diaconum à ſiniſtra, qui tamen non elevat ſimbriam Pluvialis Celebrantis, & procedit capite teſto, habentes ambo ſuum Ramum. Biſſus rom. 2. lit. P. num. 225. ſ. 2.

Et ſi adſint Prælati, immediate poſt Celebrantem procedunt, deinde Nobiles, & reliqui de Populo, & ubi eſt conſuetudo, ut ſociales Congregationis ad proceſſionem accedant, ante Clericos, & bini pariter, ac Palmas in manibus geſtantes, ſuo ordine procedere debent. Caſtaldus lib. 3. ſi. 4. num. 4.

XXV. Rubric. n. 15. pag. 187. *Excantantur ſeqq. Antiphona, vel omnes, &c.*) In hac proceſſione cantantur à Cantoribus Antiphonæ: *Cum appropinquaviſſet Dominus, &c.* & aliæ in Miſſali deſcriptæ, quas proſequitur Chorus, quæ quidem dicuntur durante tota proceſſione, & ſi proceſſio ſit brevis, aliquæ omittuntur; ſi verò ſit longior, aliquæ repetuntur; ita ut cantus illarum daretur quamdiu proceſſio durat. Baſilid. part. 4. cap. 6. art. 3. num. 2. & Biſſus ſupra ſ. 3. Juxta Ceremoniale Epiſc. lib. 2. cap. 16. ſ. 15. deberent Cantores procedere ante Thuriferarium; ſed hoc intelligendum videtur, ſi ſint aliqui Cantores Muſici, & Laici; nam ſi ſint Clerici, convenientius videtur, & eſt uſus communior, ut procedant immediate poſt Crucem. Nicolaus de Bralio ſupra num. 14.

Notandum eſt, quòd proceſſio regulariter incipienda eſt à latere Evangelii, niſi aliud ſuadeat loci ſitus, vel conſuetudo legitime introducta. Ita Biſſus ſit. P. num. 221. ſ. 1. & num. 225. ſ. 4. juxta mentem noſtri Gavanti; Quartus tamen tractatus de Proceſſ. ſect. 1. punct. 6. n. 11. & Caſtald. lib. 1. ſect. 10. cap. 1. num. 12. cenſent, proceſſionem inchoandam eſſe à latere Epiſtole, & terminandam ad latus Evangelii.

Advertere etiam debemus in hac, & aliis hujusmodi proceſſionibus, quæ ſunt

Sacramento fiunt; quod dum inceditur per Ecclesiam, si forte accidat, ut in aliquo Altari fiat elevatio Sacratissimæ Hostiæ, aut Calicis, non est pulsanda campanula: si tamen pulsatur, & advertatur elevatio, tunc à circumstantibus ante illud Altare omnino genuflectendum crit utroque genu, usque ad depositionem Sacramenti; ita S. R. C. 1. Martii 1681. & datur in nostro Indice sub num. 457.

Hæc processio Palmarum exire debet extra Ecclesiam, ut possit cantari & v. in infra.

XXVI. Rubr. n. 16. pag. 187. *In reverentia Processionis, duo vel quatuor, &c.* Dum hæc processio extra Ecclesiam, duo aut quatuor Cantores deputati, tempestivè intrant in Ecclesiam, cujus fores clauduntur, ibique expectant processionem; & cum advenit ad prædictas fores Subdiaconus deferens Crucem, versus ad eas, medius inter Ceroferos, assistente Ceremoniario, sistit; Chorus verò stat in duas partes divisus, vel per pyræ circumstat (aut commodiori modo, quo fieri potest) medium habens Celebrantem (stante Diacono à sinistris ejus) directè respicientem Crucem, habentem imaginem Crucifixi, tunc ad ipsum Celebrantem conversam, ut notat Gavantus lit. q. & Bauldry supra num. 3. necnon Billus lit. P. num. 225. §. 5. quamvis non desint, qui volunt, Subdiaconum debere tenere Crucem eodem modo, quo proceditur in processione, præsertim cum sit percussurus partem Ecclesiæ hasta ejusdem Crucis, in quo actu eodem modo procul dubio illam tenere debet, Nicolaus de Bralio supra cap. 7. num. 9.

XXVII. Rubr. num. 16. pag. 187. *Et dequantant duos primos & v. &c.* Tum illi duo, vel quatuor, qui sunt in Ecclesia, incipiunt & Gloria, Laus, &c. quem integrè proseguuntur cum alio seq. Celebrans verò interium recto capite, & alii, qui existunt extra Ecclesiam, nudo quidem capite (videtur

tamen, quod ibi stare possint omnes, & non solus Celebrans cooperto capite; hæc enim, quæ ibi fiunt, pertinent ad processionem, in qua tota extra Ecclesiam cooperto capite omnes procedere possunt, Nicolaus de Bralio supra num. 7.) repetunt eosdem & v. etiam integrè, ut in Missali; deinde Cantores, qui sunt intra Ecclesiam, cantant alios duos versus, *Cæcus in Ecclesiis, &c.* quibus terminatis, iterum, qui sunt extra Ecclesiam repetunt *Gloria, Laus, & Honor, &c.* & ita successivè, ut in Missali, seu Rituali. Hos versus debere omnes omnino cantari, tenet Bauldry supra num. 5. & ait, se id colligere ex Missali recognito; ego tamen in Missali recognito lego, quod ii versus cantentur omnes, vel partim, prout videbitur (inellige anteriores) quod idem habetur in Rituali Rom.

XXVIII. Rubr. n. 16. pag. 187. & Gav. ib. col. 2. lit. r. *Percutit portam, &c.* Cantatis prædictis versibus sive illorum parte, Subdiaconus ima parte hastilis Crucis, non tamen amota Cruce ab hastili, percutit semel tantum, ita ut fragor audiri possit ab his, qui sunt intra, imam partem portæ Ecclesiæ, quæ statim ab iis, qui sunt intra, aperitur, & processio ordine supra tradito ingreditur Ecclesiam, mox dicti Cantores incipiunt Resp. *Ingrédiente Domino, &c.* ex Rituali Pauli V. & Chorus illud proseguitur; in cujus fine non dicitur *Gloria Patri, &c.* ut habetur in Missali. Bauldry supra num. 5. & Billus supra §. 6.

XXIX. Gavant. pag. 187. col. 2. lit. r. *Tum ad Altare deponit Crucem, &c.* Cum autem processio ad Altare pervenerit, Subdiaconus Crucem in loco congruo deponit prope Credentiam, quæ statim ab aliquo Acolyto in Sacristiam deferretur. Ceroferarii verò deponunt sua candelabra super eandem Credentiam. Bauldry supra n. 6. Billus supra §. 8. Celebrans verò medius inter Diaconum & Subdiaconum, accedit ante infimum gradum Altaris, ibique deponit suam Palmam (sicuti & Dia-

& Diaconus, eam Ceremoniario, vel alicui Acolycho tradendo) & facta debita reverentia Altari, & Choro, retrahit se ad cornu Epistolæ, ubi deposito Pluviali, capit Manipulum, & Planetam violaceam, sicut etiam

Sacri Ministri suos Manipulos capiunt. Tum Celebrans, cum præfatis Ministris, accedit iterum ad medium Altaris, ante initium ipsius gradum. Ceremoniale Episcoporum *libr. 2. cap. 17. §. 6.*

Pro Ritu Missæ Sollemnis hujus diei.

XXX. Rubr. n. 18. pag. 187. *Deinde celebratur Missa, &c.* Missa Sollemnis (quantum fieri potest) vel Privata, secundum exigentiam, celebratur ab eodem, qui Ramos benedixit, ut aliàs diximus de Feria 4. Cinerum, vel ab alio, si aliter fieri non possit, servatis iis, quæ diximus in suprascripta Feria, & in Missis Sollemnibus tempore Passionis.

Cum Subdiaconus in Epistola pronuntiabit illa verba: *Ut in nomine Jesu omne genu flectatur, &c.* omnes genuflectere debent usque ad terram, & permanebunt genuflexi usque ad verba illa, *Et Infernorum* inclusive. Ceremoniale Episc. *lib. 2. cap. 21. §. 13.* Celebrans verò genuflectit cum Diacono à sinistris ejus super suppelaneum Altaris ante medium ipsius. Bauldry *suprà art. 3. num. 7. Bissus lit. M. num. 250. Vinitor hic num. 29.* Limita tamen, nisi Celebrans esset impeditus ad alia dicenda, puta *Graduale*, vel *Tractum*; Bissus, & Bauldry *suprà*, quia tunc ibidem cum Diacono deberet genuflectere, & non in medio. Subdiaconus, cantata Epistola, manum Celebrantis osculatur. Librum verò Acolycho tradit, resumptaque Planetam plicata, Celebranti unà cum Diacono assistit. Castaldus *lib. 3. sect. 5. cap. 5. n. 3.*

Finita Epistola, debent parari per Acolythos tria legilia nuda, & ea collocari in recta linea, tendente ab Ortu ad Occasum in plano, ubi solet Evangelium decantari; super eadem legilia postea poni debent Libri, seu Codices pro Passione decantanda, si sit consuetudo locorum, aliàs debent parari. Circa initium Tractus (qui semper ex in-

tegro cantatur) tres, qui sunt cantores Passionem, pergant ad Sacristium, & præparant se habitu Diaconali, scilicet unumquisque induit se Amictum, Alba, Manipulo, & Siola communi Diaconali, ab humero sinistro pendente, coloris violacei, & circa finem Tractus procedant ad Sacristiam ad Presbyterium sequenti ordine. Ceremoniale Episc. *lib. 2. cap. 21. §. 14.*

Antecedit aliquis Ceremoniarius, & est deficientibus, Thuriferarius sine Thoribulo, tum ille, qui agit Evangelistam, solus, deinde sequitur, qui Turbarum Personam agit, ultimus qui refert Personam Christi, omnesque incedunt nudo capite, manibus junctis ante pectus, si Codices continentis Passionem positi sint super legilia, sin minus, deferunt ipsi unusquisque suum Missale, seu Codicem Passionis, ante pectus ambabus manibus, sequentibus tribus Clericis, diversis à Clericis Officii, indutos Superpelliceo, sine candelabris, & sine incenso, sed manibus junctis Ceremoniale Episc. *suprà §. 15. Christianus sect. 4. cap. 9. num. 2. & Gavantus hac part. Tit. IX. Rubr. 5. lit. g.*

Cum pervenerint ad Altare, præfati tres Diaconi genuflectunt super initium gradum, ita ut, qui Personam Christi agit, sit in medio, qui Evangelistæ, à dexteris, & qui Turbarum, à sinistris; ac tres Clerici genuflectunt in plano cum Ceremoniario, paulsantes aliquantulum, sed nihil dicentes, tum surgunt, non petita, nec habita Benedictione, sed facta iterum debita Altari reverentia, & Celebranti inclinatione, accedunt ad legi-

legilia, & ibi stant in recta linea, facie versa ad eam partem, quæ pro Aquilone figuratur, sed hoc ordine; qui Evangelistam agit, medium locum tenebit, qui Christum, dexteram; & qui Turbas, sinistram Evangelistæ occupare debet. Gav. *sup. cit. Tit. IX. in Rub. 1. Bauld. sup. n. 9. Nicolai de Bralio sup. n. 9. & Hippolytus à Portu part. 2. cap. 2. art. 1. Rub. 4. in adnot. num. 1.* & hæc pariter erat sententia Ven. Card. Thomasi, quamvis Castaldusoster *suprà num. 4.* Bissus, Gerlacus Vinsor, Christianus Lohner, & alii doceant, quòd qui gerit Personam Christi, medium locum tenere debet, qui Evangelistæ, à dexteris, & alter à sinistris; & oppositibus, aliam esse usum, in Cappella Pontificia, respondet Bissus, idè in Cappella Summi Pontificis medium locum tenere ab Evangelista, quia omnes tres unico tantum utantur libro, & cum Evangelista pariter, quam alii, canter, commodius medium occupat locum, & facilius commovere potest librum modò huic, modò alteri Cantori. Sed hæc Bissi responsio minimè suffragatur suæ sententiæ, nam in Sacrosancta Basilica Lateranensi, quamvis tres dicti Cantores utantur singuli suo Missali, seu Codice, nihilominus qui gerit Personam Evangelistæ, medium locum tenet, qui verò Personam Christi agit, stat à dexteris ipsius Evangelistæ, & prope Altare; imò decipitur Bissus circa Ritum Cappellæ Papalis, nam etiam in hac, ex tribus Cantoribus unusquisque canit Passionem in suo Missali; quapropter attentione àuctoritatibus, & praxi talium Ecclesiarum, prima sententia est potius amplectenda, quam secunda.

Tres autem Acolythi stant facie ad Cantores conversa, terga Aquiloni vertentes, quorum qui est medius (si uno tantum utantur libro) teneat ipsum librum, quem inter se mutant æquali spatio, dum Passio cantatur, prout Ceremoniaris admonet, & cum tempus est, id nutu aliquo significat. Castaldus *suprà*, & Bauldry *suprà*.

Gavant, Rubr. Adiff.

Non tamen earum Ecclesiarum consuetudo in probatur, in quibus singuli Diaconi cantantes in tribus legilibus, ut *suprà*, Passionem, suam habebunt Librum, seu Codicem, ut *suprà* dictum est, quibus & duo Acolythi tantum superpelliceis induti assistunt post lectorilia, vel à lateribus eorundem, prout loci ratio postulaverit, vel si tres adhibeantur Clerici, juxta praxim aliquarum Ecclesiarum, apponent unusquisque manus ad legilia, quasi librum tenentes, nunquam tamen præfati Clerici, sive duo, sive tres, assistunt retrò post Diaconos cantantes Passionem; solum verò assistunt retrò post dictos Diaconos, quando ipsi cantant Passionem in pulpito, seu ambone: Castaldus *suprà num. 5.* Si Diaconi Passionis habent legilia, ut *suprà* innuimus, ante se pro fulciendis libris, Nicolaus de Bralio *suprà* existimat, non esse necessariam dictorum trium Acolythorum assistentiam (quam tamen vult supralaudatus Castaldus, ut ipse colligit ex nostra consuetudine Clericorum Regularium, vulgò Theatorum, saltem duorum Acolythorum, ut ad Evangelium) cum in aliquibus Ecclesiis prima pars Passionis, quam cantant Diaconi ipsius, non canteretur in situ Evangelii, sed tantum ultima pars, quæ cantatur à Diacono Missæ, ad quam partem procul dubio duo Acolythi assistere debent, ut *infra* dicemus, quæ quidem Nicolai de Bralio opinio nonnullis aridet. Si desint Cantores, Gavantus *supr. cit. Tit. IX. Rubr. 5. lit. g.* ait, quòd solus Diaconus cantare debet totam Passionem, &c. Non approbando distinctionem, seu distributionem Passionis inter Celebrantem, Diaconum, & Subdiaconum, ita ut Celebrans vicem Christi gerat, & Subdiaconus Turbarum. Sed pace præclarissimi nostri Auctoris ego potius improbarem, quàm Diaconus solus cantet totam Passionem, non enim hic Sacer Minister potest variis modulationibus nunc Christi, nunc Evangelistæ, modò Turbarum personam induere,

Yyy

cum

cum nimis improbus esset hic labor, & non ad pietatem, sed potius ad risum moveret Populum; in defectu igitur Cantorum approbarem potius, Celebrantem personam Christi induere, Diaconum Evangelistæ, & Subdiaconum Turbarum, quæ quidem modò est praxis multarum Ecclesiarum sufficientiam Cantorum non habentium.

XXXI. Gavant, pag. 188. col. 1. num. 19. *In Missa legitur Passio, &c.*) Dispositis omnibus, ut supra, & finito cantu in Choro (ex praxi tamen Urbis, non est necesse, ut omnes yy. Tractus cantentur in Choro, sed pauci sufficiunt, si ita congruum videatur, præsertim ob angustiam temporis, vel paucitatem Cantorum, quamvis tamen convenientius sit, ut omnes cantentur. Bauldry *suprà num. 12.*) ille, qui Evangelistam agit, incipit absolute, non præmissò *Dominus vobiscum*, nec librum signans, nec se ipsum: *Passio Domini Nostri Jesu Christi, &c.* & tunc omnes surgunt detecto capite; Palmasque in manibus tenent usque ad finem Passionis, exceptis Cantoribus, & Acolythis; Celebrans quoque Palmam tenet sinistra manu, ex Ceremoniali Romano *lib. 2. cap. 41.* à Marcello Coreyrensi edito, & submissa voce Passionem legit, stans in cornu Epistolæ, juxta Decretum emanatum die 4. Augusti 1663. & datum in nostro Indice sub *num. 403.* paululum convertens ad Cantores Passionis: Ministris Sacris stantibus apud eum, ut in Introitu Missæ, Palmas etiam ipsis sinistra manu tenentibus; Diaconus verò folia Missalis vertit quando opus est. Bauldry *suprà num. 13.* Nicolaus de Bralio *suprà num. 12.* observat hic, quòd fortè Celebrans, & Ministri Sacri tenere debent Palmas manu sinistra, ut volunt *suprà citati DD.* ut sint hi tres uniformes; cum Diaconus verè debet folia Missalis, quando opus est, manu dextera, ideoque saltem post lectam Passionem à Celebrante exstimat omnes tenere debere Palmas manu dextera, sinistra pectori admota.

In hac privata lectione Passionis dubium est, an ad ea verba: *Emisti spiritum*, Celebrans genuflectere debeat? negativam sententiam docent Gavant *hac part. tit. 9. lib. 5. lit. h.* Bauldry *suprà num. 14.* Vindict *part. 6. tit. 6. num. 32.* Claudius Arnouldus *part. 4. tit. 9. num. 4.* Billus *lit. M. num. 150. §. 3.* & horum ratio est, quia Celebrans Passionem non legit in cornu Evangelii; affirmativam verò sententiam tenent Castaldus *lib. 3. sect. 5. n. 6.* & Nicolaus de Bralio *suprà num. 13.* regulare enim est, ait Bralio, ut genuflectiones, quæ fiunt aliqua in Missa, fiant à Celebrante, & à Ministris Sacris (nisi si in aliis sit occupatum) dum ipse Celebrans privatim legit; & iterum, quando sunt ab omnibus in Choro. Nec refert quod ajunt DD. contrarie opinionis, nempe quòd ideo non debeat genuflectere Celebrans, quia Passionem non legit in cornu Evangelii; quid enim hoc interest? Nonne & in dicto cornu Epistolæ genuflectere potest? Validior *lib. 2. observat.* ait *suprà cit.* Bralio, si dicent, ex observatione hujus Ritus periculum oriri aliquam perturbationis in Choro, dum cantatur Passio, cum facile aliqui Ritus ignari, exemplo Celebrantis volent etiam ipsi genuflectere, sed prudentis, ac vigilantis Ceremoniarum erit, huic inconvenienti obviam ire, Ita *suprà cit.* Bralio.

Lecta demum Passione (scilicet usque ad eam partem, quæ cantanda est à Diacono in tono Evangelii) ipse Celebrans cum Ministris se vertit ad Cantores cum Palma in manu, & stat, ut solet ad Missam, dum cantatur Evangelium. Diaconus stat ad ejus sinistram, & Subdiaconus ad sinistram Diaconi, omnes cum Palmis in manibus; ita Ceremoniale Romanum *suprà*, sed addo cum Bralio; quòd omnes tunc debent tenere Palmas in dextera, sinistra pectori admota, ut *suprà innuimus*, &c. Dum profertur Nomen *JESUS*, inclinant se versus

Croce

Crucem Altaris, tam Celebrans, quam Ministri, & reliqui de Clero. Observandum est hic, quod aliqui Rubricistæ videntur maximas parti angustias, discutientes mirum, an Celebrans, lecta in cornu Epistolæ primæ ac majori parte Passionis, statim debeat partem secundam legere, quæ Evangelii locum tenet, & pro qua prius dicendum est: *Munda cor meum, &c. & Inbe Domine, &c.* an verò cum Ministris transire, dum cantatur Passio (quod certè adstantibus admirationis & distractionis occasionem præbere possit) ad cornu Evangelii, ad illam legendam: an denique illud facere debeat, statim post factam pausam à Cantoribus? Miratur Bralio, hanc DD. anxietatem; & pro dubii solutione nullum prædicendum faciendum censet. Qui enim caute est, sit ipse, cum Ceremoniale Episcoporum nihil in contrarium aperte dicat, quousque stantiam à Cantoribus totam Passionem, usque ad partem illam ultimam, quæ locum tenet Evangelii, in cornu Evangelii illam legat Celebrans, ministrante Subdiacono, dum Diaconus Missæ pro illa cantata deponit Planetam plicatam, accipit hanc Stulam, defert librum, seu Missale ad Altare, & dicit: *Munda cor meum, &c.* & dum etiam tria legilia, quæ inseruiantur pro Cantoribus Passionis, auventur? Hæc enim omnia non debent fieri immediate post pausam, ut fiunt à multis cum indecenti præcipitatione, sed secundum Ceremoniale, cantata omnino Passione, imò prædicta fieri debent cum tali motu & gravitate, ut interim juxta Ceremoniale Episc. lib. 2. cap. 21. §. 6. omnes de Choro sedere possint. Nec ulla ideò sit interruptio Officii, quamvis à Choro nihil cantetur; sufficit enim, quod Celebrans, & Ministri ad Altare suum muos exequantur. Ita præfatus Nicolaus de Bralio supra num. 15.

Cum cantantur verba illa: *Jesus autem exclamans voce magna emisit spiritum*, omnes

genuflectere debent utroque genu (Cantores quidem versus Librum; reliqui verò quilibet in suo loco, facie tamen versus Crucem Altaris conversa: Castaldus supra num. 8.) & ideò antequàm prædicta verba cantentur, Celebrans, & Ministri Sacri accedant ad medium Altaris, descendentes usque ad secundum gradum, & genuflectunt super suppedaneum utroque genu; nec prius ipso Evangelista surgant, qui Evangelista non genuflectit nisi prolatis à se omnibus dictis verbis. Bissus lit. P. §. 4. & 5. num. 255. sicque genuflexi pausant aliquantulum saltem per spatium unius *Pater noster*. Notandum tamen est ex Gavanto hac part. tit. 9. Bauldry, & Billo supra, quod signum surgendi non est dandum strepitu manuum, vel alio modo à Celebrante, sed inservire pro signo surgendi ipsum surgere Evangelistæ. Omnibus igitur erectis, prosequuntur Cantores ea quæ remanent de Passione, & Celebrans cum Ministris Sacris redeunt ad locum suum, in quo erant prius, sicut etiam reliqui omnes surgunt, & Cantores prosequuntur Passionem (usque ad illam partem, quæ cantari debet à Diacono Missæ in cornu Evangelii) qua cantata, factis debitis reverentiis Altari, Celebranti, & Choro, redeunt ad Sacristiam eo ordine quo venerunt. corrite Ceremoniario, qui statim redit ad Altare, & illi Diaconi, qui Passionem cantarunt, depositis paramenis, redeunt ad Chorum. Bauldry supra. Prædicta verò legilia statim auventur per Sacristam, vel alios.

Celebrans verò procedit ad medium Altaris de more, ibique dicit: *Munda cor meum, &c.* & Subdiaconus interim transfert librum ad cornu Evangelii, ubi accedens Celebrans legit, non signans nec librum, nec se ipsum, reliquam partem Passionis, quæ habetur loco Evangelii, assistente sibi Subdiacono, qui etiam respondet: *Laus tibi Christe*, ut in aliis Missis.

Interim Diaconus Missæ, deposita Planeta plicata, accipit Stolum latiore, deponit librum in medio Altaris, ante quod genuflexus dicit *Munda cor meum*, & cum Celebrans redierit ad mediam Altaris, imponitur incensum in Thuribulo de more, deinde petit ab eo Benedictionem more solito, & accepto libro, vadit ad planum Chori, ubi legit Evangelium, comitantibus Acolythis (sine luminaribus tamen) ut in aliis Missis; quo finito Subdiaconus defert librum osculandum Celebranti, & deinde Diaconus ipsum incensat, deinde Missa prosequitur, ut moris est.

Ad elevationem Chorus refumit Ramos Palmarum, seu Olivarum, qua finita, iterum Rami deponuntur. Prædicta etiam aliis diebus, in quibus cantatur Passio, sunt observanda, præterquam in Parasceve, in qua ante id, quod ultimum legitur in Tono ac loco Evangelii, dicitur quidem *Munda cor meum*, &c. ut aliis diebus, non tamen petitur Benedictio, nec ministratur Incensum, nec denique Celebrans in fine osculatur librum. In Missis privatis non extinguuntur lumina in Altari, dum legitur Passio, & tam in iisdem, quam in Missa Sollemni hodie dicitur *Credo* (sive *Gloria &c.*) ac Præfatio de S. Cruce; & in Missis privatis, immo & Missa Sollemni (ubi non benedicuntur Rami) ultimum Evangelium *Cum appropinquasset Jesus*, &c. ex Benedictione Palmarum; at verò in fine Missæ Sol-

lemnis, ubi Rami benedicuntur, dicitur Evangelium S. Johannis.

Huc spectat Decretum editum à S. R. C. die 7. Julii 1612. & datum in nostro Indice sub num. 130. In quo statuitur; quod ubi adest consuetudo, etiam Canonici cantare debeant Passionem, &c.

Hodie ex Decreto Eugenii IV. incipit tempus Communionis Paschalis, & durat usque ad Dominicam in Albis inclusivè, ubi alia non est legitima locorum consuetudo, qua de re nonnulla erudita, ac admodum præctica videri possunt apud P. Georgium Gobat in *Alphabeto Communionis*, seu *Trat. 4. à num. 32.*

Infra hanc quoque, & sequentem hebdomadam, non possunt dici Missæ Votivæ privatæ, etiam de *Requiem*, etiam præfate Corpore; rursus hac die non potest celebrari Missa Votiva Sollemnis de Feste correpte, etiam in Feste celebri, v. g. de *Annuntiatione B. M. V.* sicut etiam in tota hac majore hebdomada, idemque etiam est de Dominica Reformationis, & Fer. 2. & 3. cum subsequente, in quibus pariter nec ullam aliud Festum, aut Missa de eo Votiva Sollemnis in gratiam populi, magno numero concurrentis, celebrari potest, uti constat ex nova Rubrica generali Missalis tit. 6. num. 1. postet tamen cantari hujusmodi Missa altera de tali Feste in aliis Feriis, intra Octavam Paschæ. *Rubric. cit. & Arnaudus trat. 1. part. 4. tit. 15. num. 4.*

De eadem Dominica, & de iisdem Ritibus, servandis in Minoribus Ecclesiis. §. I.

Ut Ritus, & Sacræ Ceremoniæ in Minoribus Ecclesiis, in quibus pauci admodum Clerici, & fortè unicus tantum Sacerdos reperitur, possint exactè, ac uniformiter exerceri, ex Decreto particularis Congregationis à SS. D. N. Benedicto Papa XIII. indictæ, sub die 4. Decembris Anni 1724. impressum fuit opusculum inscriptum: *Me-*

moriale Rituum præ aliquibus præstantioribus sacris functionibus persolvendis in Minoribus Ecclesiis Parochialibus. Roma 1725. Typis Reverendæ Camera Apostolicæ: ex quo quidem libello aliqua nos quoque seligimus, quæ inservire poterunt pro praxi Ceremoniarum, & Sac. Rituum in præfatis Ecclesiis Minoribus.

De præparandis pro Sacris Actionibus hujus Dominicæ, §. II.

Paretur Calix pro Missa, cum ornamentis coloris violacei, item Manipulus, & Planeta coloris violacei, & ponantur hæc super Credentia Altaris Majoris; item Thuribulum, & Navicula cum Thure, Pelvis, & Urceus, nec non Manutergium, prolatione, & extersione manuum; denique pellicula cum ampallis vini, & aquæ, & Mappola ad tergendas manus in Missa.

In Altari vero ponatur pallium violaceum, & Missale in cornu Epistolæ super pulvino violaceo, vel legili, Rami Palmarum loco sacrum inter candelabra.

Pro Benedictione Palmarum, §. III.

Omnibus suo loco dispositis, festivo Campanarum sonitu hora congrua convocabitur populus, & Celebrans in Sacristia, adjuvantibus secundo & tertio Clerico, dum prius accendit Candelas super Altare, induit se Amictu, Alba, Cingulo, Stola, & Pluviali, & in defectu Pluvialis induitur stola Alba cum Stola, sine Manipulo, ut intentionis supra contra Bauldry sententiam, etiam si dicitur sit Evangelium, Idem Celebrans, præcedente primo Clerico, deferens Vas cum aqua benedicta, medius inter secundum & tertium Clericum, recto capite procedit ad Altare, & genuflectit in eju infimo gradu, pro aspersione aquæ benedictæ; hæc aspersio more solito, postquam primus Clericus reponit Missale super legili, seu cassino in cornu Epistolæ, & interim Celebrans, medius inter alios duos Clericos, ascendit ad Altare, ac illud osculatur in medio, deinde in cornu Epistolæ discoopertis per aliquem Clericum Ramis, dicit *Hosanna*, & Orationem manibus junctis, ut in Missali; & alius Clericus, si fieri potest, canit lectionem in cornu Epistolæ, si minus, legit eandem Epistolam ipse Celebrans; qua dicta, qui sunt in Choro, etiam si laici

Prope cornu Epistolæ in plano paretur mensa cooperta mantili albo, & super eam Palmæ benedictæ. Crux processionalis tecta velo violaceo, & vitta violacea pro liganda Palma in summitate Crucis.

In Sacristia parari debent tria superpellicea pro tribus Clericis, deinde Amictus, Alba, Cingulum, Stola, & Pluviale violacei coloris pro Celebrante.

Denique foculus cum igne, & forcipe, & Vas aquæ benedictæ cum Aspersorio.

sint, vel idem Sacerdos cum prædictis Clericis, dicit Responsorium: *Collegerunt, &c.* eoque finito, Celebrans sine Incenso in eodem cornu Epistolæ cantat Evangelium, præmissis tamen: *Munda cor meum, & Tibe Domine, &c.* Finito Evangelio, osculatur textum in fine, & deinde dicit *Dominus vobiscum*, Orationem & Præfationem, tenens semper manus junctas, tam ad hæc, quam ad subsequentes Orationes. Clerici dicant *Sanctus, Sanctus, &c.* deinde Celebrans, præmissis *Dominus vobiscum*, subjungit quinque alias Orationes.

Interim primus Clericus ponit ignem in Thuribulo, & accipit Naviculam. Dum dicitur quinta Oratio, tertius Clericus, facta genuflectione Altari, accipit e Credentia Vas aquæ benedictæ, & unâ cum Thuriferario accedit ad Celebrantem, qui ministrante secundo Clerico imponit Incensum in Thuribulo, cum Benedictione, & osculis. Deinde ter aspergit Ramos, dicens submissa voce: *Asperges me, &c.* sine Psalmo; demum eodem thurificat, & denique dicit sextam Orationem; primus vero Clericus d. ponit Thuribulum, & tertius vadit ad sinistram Celebrantis.

Pro Palmarum Distributione. §. IV.

Prædictis omnibus ita peractis, primus Clericus accipit Credentia Palmas pro Celebrante, & Clericis, easque collocat super Altare. Celebrans verò, facta reverentia Cruci, genuflectit in medio Altaris, & ita genuflexus accipit ex Altari Palmam pro se ipso, quam osculatur, & postea tradit primo Clerico servandam. Si tamen adsit aliquis Sacerdos, hic dabit Palmam Celebranti, stanti facie ad populum conversa, cum osculo Palmæ tantum, & Celebrans similiter Palmam tantum osculabitur; post hæc Celebrans accedit ad cornu Epistolæ, & cum suis Clericis recitat Antiphonam: *Pueri Hebraeorum, &c.* Deinde facta inclinatione Crucis, vertit se ad populum, & distribuit Pal-

mas, primò Presbyter sibi adsint, deinde Clericis, Magistratibus, & Nobilioribus, &c. qui omnes osculantur prius Ramum, deinde manum Celebrantis. Post hæc Celebrans descendit ab Altari, & accedit ad cancellos versus cornu Epistolæ, ibique offerente Palmas à sinistris primo Clerico, incipit easdem distribuere, primò Viris, deinde Fœminis. Completa distributione, Celebrans, & dicti Clerici peragunt omnia ea, quæ diximus in distributione sollempni, nimirum Celebrans lavat manus, ut supra, dicit Orationem in cornu Epistolæ, &c. Qua completa, primus Clericus porrigit Celebranti, & aliis duobus Clericis Palmas, &c.

Pro Processione facienda. §. V.

Celebrans tenens Palmam in manibus, vertit se ad populum, & dicit in medio Altaris: *Procedamus in pace: &* Clerici respondent: *In nomine Christi, Amen;* tum Celebrans inchoat: *Cum appropinquasset, &c.* & incipit processio; in qua præcedit Clericus cum Cruce, & sequitur Celebrans inter suos Clericos, recitans alternatim cum eis alta voce Antiphonas, quæ habentur in Missali, seu Rituali. Et ita progreditur processio per Ecclesiam, & exit extra portam. In fine verò duo Clerici, & alii, si quisant, ingrediuntur Ecclesiam, ubi cantant alta voce: *Gloria, Laus, & Honor,* & alios, ut supra, quibus Celebrans, & alii respondent extra Ecclesiam respectivè, ut supra in processione sollempni. Quibus omnibus finitis, Clericus Crucem deferens ima parte hastilis ipsius, percutit portam Ecclesiæ; qua aperta, incipit Responsorium: *Ingresso Domino, &c.* & terminatur processio, & Responsorium ante Altare Majus; quò cum pervenerit Sacerdos, in plano à latere Epistolæ deponit pluviale, & accipit Manipulum, & Planetam, & deinde dicit Missam, de-

ferente primo Clerico Calicem ad Altare, & expandente Corporale in medio ejusdem celebratur Missa, Clerici poterunt tenere Palmam in manibus, quando legitur Passio, & in fine Missæ dicitur Evangelium S. Johannis: *in principio, &c.*

Si sint aliqui laici Cantores, vel Sodales alicujus piæ Confraternitatis: poterunt decantare ea, quæ sunt in Missali, vel Rituali, pro processione & Missa, secundum laudabilem consuetudinem à Majoribus approbatam, nempe ab Ordinariis locorum.

Feria 2. 3. & 4. infra hæc majorem hebdomadam, Missa dicitur eo proportionaliter modo, quo infra hebdomadam Passionis. Feria 3. dicitur in Missa (ad normam præcedentis Dominicæ) *Passio secundum Marcum,* & in fine Evangelium S. Johannis. Feria 4. in Missa ad verba illa Introitus: *In nomine Jesu, &c.* non genuflectitur à Celebrante. In eadem Missa habentur duæ Epistolæ, ac post Tractum posterior legitur: *Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Lucam.* Reliqui ut heri.